

paa Afdrag, naturligtvis et forholdsvis lille; men jeg tror, at en saadan Bestemmelse vilde være særdeles heldbringende, vilde gjøre, at en aarlig vis Kapital, og det en meget betydelig Kapital, blev mere flydende og kunde komme flere tilgode, end det nu er Tilfældet, naar Laanet bestandig staar med det samme Beløb. Men paa den anden Side er jeg overbevist om, at Andre vilde være i høi Grad misfornøiede med en saadan Bestemmelse, og flere Exempler ville jo kunne anføres herpaa. Det vil, tror jeg, være det Refultat, vi naae til, at vi ikke ere istand til paa dette Omraade at give Bestemmelser, der virkelig kunne passe paa alle disse Pengeinstituter. Vi kunne ikke uniformere dem. Jeg skal som Exempel nævne, at jeg fra mit Standpunkt vilde være tilbøielig til at holde paa en Rentefod af 4 pCt. Jeg tror, at det er en Regel, som er naturlig for Sparekasserne. Medens jeg er enig i, at det vilde være en absurd Bestemmelse overfor Bankinstitutterne, tror jeg, at en saadan Regel om en fast rimelig Rente vilde for Sparekasserne være paa sin Plads, og paa den anden Side veed jeg, at en Mængde Sparekasser vilde anse det for Høidepunktet af Nonsens at bestemme en fast Rentefod i Strid med alle rigtige og gode nationaløkonomiske Principer, saa at heller ikke en saadan Bestemmelse vilde kunne finde Anvendelse i al Almindelighed. — Jeg har forøvrigt nærmest taget Ordet for at fremsætte en Tanke, som jeg beder tagen under nøiere velvillig Overveielse. Jeg gaar derved ud fra, at det er dette høie Ljings Nusse ikke at indskrænke Sparekasserne i deres Virksomhed, ikke at besværliggjøre deres Gjerning, men tværtimod at støtte og hjælpe dem i den, og jeg tror, at der er en Vej, ad hvilken man paa en virksom Maade kan hjælpe dem. Hvad der har været Vanskeligheden i Løbet af de sidste Par Aar for det store Antal af Sparekasser, har været Manglen paa disponible Midler. Jeg tror ikke, at det har været Insolventstilfælde eller Manglen af Reservecapital, thi da der ikke har været Spørgsmaal om overdrevent store Tab for dem, kunne disse Forhold ikke have haft nogen indgribende Betydning; men Sparekasserne have ligefrem manglet disponible Midler. De have sat betydelige Kapitaler fast i Prioriteter, og under de vanskelige Pengeforhold har det i alt Fald været meget uheldigt, om de have været nødt til at røre ved disse Prioriteter. Det puster man at undgaa. Lovforslaget udtaler herom, at Vedtægten skal indeholde en Bestemmelse om Midlernes Anbringelse, saaledes at en vis Kvotandel deraf skal anbringes i offentlige Papirer. Der har tidligere været nævnt $\frac{1}{3}$ eller $\frac{1}{5}$. Jeg skal kun gjøre opmærksom paa, at, naar disse Forhold skulle bestemmes ved Vedtægter, der stadfæstes af Indenrigsministeriet, saa er det lagt i Ministe-

riets Haand at give disse Vedtægter deres Indhold, og hvad de kunne komme til at indeholde, kan ingen af os i dette Dieblit ane. Sparekassekommissionen har foreslaaet, at $\frac{1}{3}$ af Sparekassernes Midler skulle anbringes i offentlige Værdipapirer. Det anser jeg for en uheldig Foranstaltning. Det ærede Medlem for Sørs Amts 4de Valgkreds (Søstede-Søstede) har allerede tildels gjort opmærksom paa dette Punkt; men jeg skal tilføje, at de fleste Sparekassestyrelser mangle Gøine til at foretage disse Anbringelser, til at bedømme Kursen, bedømme Forholdene paa Børsen, saaledes, at de kunne vide, hvad der skal kjøbes og hvad der skal sælges. Kommer man længere ind paa denne Vej, bliver den naturlige Følge, at Bestyrelsen maa glide over fra Mænd, der i og for sig ere godt kvalificerede til at bestyre Sparekasser, nemlig saadanne, der ere bedst kjendte med de lokale Forhold i Egnen, til Mænd, der ere mere kjendte med Børsforretninger, og saa vilde Sparekasserne let gaa over til at blive Bankforretninger. Jeg tror derfor, at allerede af denne Grund er den Anvisning, man saaledes har givet paa Midlernes Anbringelse mindre heldig. Kommer dertil, at vi selv allerede fra Staten har den anerkjendte Erfaring, at det, vi kalde vor Reservecapital, bestaaende af forskellige offentlige Papirer, i Virkeligheden ikke er Reservecapital — thi i det Dieblit det virkelig kniber og gjaelder om at skaffe Midler, søger man ikke at realisere Reservecapitalen, da den ikke kan realiseres uden betydelige Tab, men søger ved at udfæde Kreditbeviser eller ad anden Vej at skaffe Penge — vil det være indlysende, at, naar det kniber, vil der heller ikke her egentlig være disponible Midler, som man ret kan gaa til. Der er kun en Vej, det kan jeg skjønne, ad hvilken man paa en virksom Maade kan komme bort herfra, og det er ved Oprettelsen af en Centralsparekasse under Statens Garant. Jeg tror, at en saadan Oprettelse vil være et virkelig virksomt Mittel til at hjælpe paa Sparekasserne. En saadan Centralsparekasse maatte jo først og fremmest kunne bygges paa en absolut Lillid; Betingelsen for den vilde være Statsgarantien. Den maatte efter min Mening kunne yde en rigelig Rente til de Sparekasser, der indskjøde i den de Penge, de kunde afse, for at holde dem disponible; jeg antager 4 pCt. Jeg er endvidere overbevist om, at et saadant Pengeinstitut maatte kunne bære sig ved at give en Rente af 4 pCt., selv om Pengene skulde kunne udbruges af den med temmelig kort Barsel. Det er ganske vist, at saa maatte et saadant Institut have sine Penge temmelig let realiseret anbragte, og den vilde altsaa løbe den Risiko i vanskelige Lider at kunne komme til at lide Tab; men paa den anden Side maa man erindre, at det vilde i bedre Lider have Leilighed til at opspare ikke Ubetydeligt, thi der kunde da meget let